

การหย่า

[ไทย]

الطلاق

[باللغة النابليانية]

มุหัมมัด บิน อิบรอฮีม บิน अबدুলลอฮ์ อัล-ตุไวญีรี

محمد بن إبراهيم بن عبد الله التويجري

แปลโดย: ริซัลย์ สะอะ

ترجمة: ريزال أحمد

ตรวจทาน: พัยซอล अबดุลฮาดี

مراجعة: فيصل عبد الهادي

จากหนังสือ: มุคตะศ็อร อัล-ฟีกฮ์ อัล-อิสลามีย

المصدر: كتاب مختصر الفقه الإسلامي

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการเผยแพร่และสอนอิสลาม อัล-รีอบวะฮ์ กรุงริยาด

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1429 – 2008

การหย่า (الطلاق)

ตามหลักภาษามายถึง การแก้ ข้อผูกมัดของการแต่งงานออกโดยใช้คำหย่า (ฏาะลา)

วิทบัญญัติของการบัญญัติการหย่า

เป้าหมายของการแต่งงาน คือการดำรงไว้ซึ่งชีวิตคู่อย่างมั่นคง และเป็นปึกแผ่น และเพิ่มความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคู่สามี ภรรยา แต่ข้อกำหนดและระเบียบต่างๆบางครั้งไม่ได้รับการเอาใจใส่ ไม่ให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิตร่วมกัน จึงทำให้มีเหตุบาดหมางไม่เข้าใจกัน ไม่อาจปรับความเข้าใจกันได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการบัญญัติกฎเกณฑ์ขึ้น นั่นก็คือการหย่า

หลักฐานจากอัลกุรอาน ได้ดำรัสว่า

«يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ»

ความหมายว่า : ใ้ผู้เป็นนบี เมื่อพวกท่านประสงค์จะหย่าภรรยาพวกท่าน จงหย่าพวกนางให้ได้รับประโยชน์ในการนับระยะการกักตัวของพวกนางด้วย. (อัลฏาะลา ๑)

การหย่า จะมีผลบังคับใช้ถ้าผู้กล่าวคำหย่าเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ มีสติสัมปชัญญะ และตัดสินใจด้วยตนเองได้ และการหย่าจะไม่มีผลถ้าผู้กล่าวคำหย่าเป็นผู้ที่ถูกบังคับ หรือมีเมมาโดยเจ้าตัวไม่รู้ว่าตัวเองพูดอะไร หรือโง่ที่ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ เช่นเดียวกัน การกล่าวคำหย่าจะไม่มีผลกับผู้ลี้ภัยหรือเดินทางหรือหลงลืมหรือหรือบ้าและผู้ที่มีลักษณะเดียวกันกับบุคคลเหล่านี้

ข้อชี้ขาด (หุกุม) ในเรื่องการหย่าร้าง

อนุญาตให้หย่าได้เมื่อมีความจำเป็น เช่น ภรรยาไม่สืบไม่ตีไม่งาม ไม่สุภาพต่อสามี และการหย่าเป็นที่ต้องห้ามถ้าไม่มีความจำเป็น เช่น คู่สามีภรรยาอยู่รวมกันอย่างราบรื่น และการหย่าจะเป็นที่ส่งเสริมเมื่อเห็นว่าจะมีอันตรายเกิดขึ้น เช่น ถ้าอยู่ด้วยกันแล้วภรรยาจะได้รับอันตราย หรือภรรยาที่มีความเกลียดชังสามี และพฤติกรรมอื่นๆในทำนองเดียวกันนี้

สามีจำเป็นต้องหย่าเมื่อภรรยาของเขาเป็นผู้ที่ไม่ทำการละหมาด หรือนางปล่อยปะละเลยไม่สงวนเนื้อสงวนตัวจนกว่านางจะกลับตัวหรือยอมรับคำตักเตือน

ไม่อนุญาตให้สามีหย่าภรรยาของเขา ในขณะที่นางกำลังมีรอบเดือน หรือมีเลือดหลังคลอดหรือนางสะอาดจากรอบเดือนแต่ได้มีเพศสัมพันธ์กับนางแล้วและไม่เป็นที่ประจักษ์ว่านางกำลังตั้งครรภ์ หรือหย่านางสามครั้งโดยกล่าวคำหย่าครั้งเดียว หรือหย่านางสามครั้งในพิธีการเดียวกัน

การหย่ามีผลบังคับใช้กับสามีหรือตัวแทน และตัวแทนมีสิทธิ์จะหย่าเพียงครั้งเดียวและเมื่อไรก็ได้เมื่อเขาปรารถนา เว้นแต่สามีได้เจาะจงเวลาที่แน่นอนและจำนวนที่ชัดเจน

ถ้อยคำที่ใช้ในการหย่า สามารถจำแนกประเภทการหย่าเกี่ยวกับถ้อยคำได้ ๒ ประเภท

๑. การหย่าด้วยถ้อยคำที่ชัดเจน เป็นการหย่าด้วยถ้อยคำที่มีได้ให้หมายความเป็นอย่างอื่นนอกจากการหย่า อย่างเช่น () ฉันได้หย่าเธอแล้ว หรือ () เธอได้หย่าแล้ว หรือ () เธอถูกหย่าแล้ว หรือ () สำหรับฉันได้หย่าแล้ว หรือถ้อยคำอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้

๒. การหย่าด้วยถ้อยคำที่เป็นนัย เป็นการหย่าด้วยถ้อยคำที่อาจจะหมายถึงการหย่าและอย่างอื่นด้วย เช่น กล่าวว่ () เธอได้ขาดจากฉันแล้ว หรือ () เธอจงไปอยู่กับญาติพี่น้องของเธอเถิด หรือ ถ้อยคำอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้

การหย่าจะมีผลบังคับใช้ทันทีถ้าใช้ถ้อยคำที่ชัดเจน อันเนื่องจากถ้อยคำที่ใช้ั้นมีความหมายที่เด่นชัด แต่การหย่าด้วยถ้อยคำที่เป็นนัยนั้นจะไม่มีผลบังคับใช้นอกจากต้องมิเจตนาและตั้งใจที่จะหย่าพร้อมกับการกล่าวคำหย่า

เมื่อผู้เป็นสามีกล่าวแก่ภรรยาของเขาว่า () เธอเป็นที่ต้องห้ามแก่ฉัน การบอกว่ เป็นที่ต้องห้ามในที่นี้มิใช่เป็นการหย่า หากแต่ว่าเป็นการสาบาน ที่ผู้กล่าวนั้นต้องไถ่ถอนการสาบาน (เสียกัฟวาเราะฮฺ)

การหย่าจะมีผลทั้งกับผู้จริงจังและล้อเล่น

จากท่านอบีฮุร็อยเราะฮฺ รอกฏอ์ลลอฮฺ อันฮฺ แท้จริงท่านเราะฮฺลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมได้กล่าวว่

« ثلاث جدهن جد وهزلهن جد : النكاح ، والطلاق ، والرجعة »

ความว่ "สามประการที่การจริงจังกับมันจะถือเป็นจริง และการทำเล่น ๆ กับมันก็ถือเป็นจริง นั่นก็คือ การแต่งงาน การหย่าร้าง และการกลับมาคืนดีกัน" (รายงานโดยอบูดาวูด และอิบนุมญาอิมฮฺ)

รูปแบบของการหย่าร้าง

การหย่าร้างนั้นอาจเป็นการหย่าที่มีผลทันที หรือเป็นการหย่าที่พาดพิงอิงกับอนาคต และในบางครั้งก็เป็น การหย่าที่มีข้อแม้และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

๑. การหย่าที่มีผลบังคับใช้ทันที เมื่อเขาได้กล่าวแก่ภรรยาของเขา ว่ () เธอได้หย่าแล้ว หรือ () ฉันได้หย่าเธอแล้ว หรือคำกล่าวอื่น ๆ ในทำนองนี้ การกล่าวคำหย่ารูปแบบนี้ จะมีผลทันทีเนื่องจากผู้กล่าวคำหย่ามิได้พาดพิงถึงสิ่งอื่น

๒. การหย่าที่พาดพิงเกี่ยวกับอนาคต อย่างเช่น เขาได้กล่าวแก่ภรรยาของเขาว่า () เธอได้หย่าแล้ววันพรุ่งนี้ หรือ () เธอได้หย่าเมื่อขึ้นเดือนใหม่ การกล่าวคำหย่าแบบนี้จะมีผลเมื่อเวลาที่มีการพาดพิงมาถึง

๓. การหย่าที่มีข้อแม้และเงื่อนไข คือ การกล่าวถ้อยคำที่ใช้เพื่อการหย่าที่มีข้อแม้และเงื่อนไข ซึ่งมีสองประเภท

๓.๑ เป้าหมายในการกล่าวคำหย่านั้น เพื่อการเตือนให้กระทำ หรือให้เลิกการกระทำ หรือให้ระวัง หรือหักห้าม หรือเน้นในการแจ้งให้ทราบ หรืออื่นๆในทำนองนี้ อย่างเช่น เขากล่าวว่า

() ถ้าหากเธอไปตลาดเธอได้หย่ากับฉัน โดยมีเป้าหมายเพื่อหักห้ามนางไม่ให้ไปตลาด การกล่าวคำหย่าเช่นนี้จะไม่ผล แต่จะเป็นการสาบาน ซึ่งสามีจำเป็น () ต้องไปถอนสาบาน () เมื่อนางละเมิด

และการไปถอนการสาบานนั้น () คือ เลี้ยงอาหารหรือให้เครื่องนุ่งห่มแก่ผู้ยากจน ๑๐ คน หรือปล่อยทาส ถ้าไม่มีความสามารถ ก็ให้ถือศีลอด เป็นเวลา ๓ วัน

๓.๒ หากว่าการกล่าวคำหย่านั้นมีเป้าหมายเพื่อการหย่าจริงเมื่อข้อแม้หรือเงื่อนไขที่อ้างถึงเกิดขึ้น อย่างเช่น เขากล่าวว่า () ถ้าหากเธอยกทรัพย์สินจำนวนเท่านั้นให้ฉัน เธอก็ได้หย่า การหย่าเช่นนี้ จะมีผลบังคับใช้เมื่อข้อแม้หรือเงื่อนไขที่อ้างถึงเกิดขึ้น

เมื่อสตรีที่ยังไม่ได้กำหนดสินสอดถูกหย่าก่อนที่จะมีการสมรสกับนาง ผู้เป็นสามีจำเป็นต้องให้สิ่งที่อำนาจประโยชน์แก่นาง สำหรับผู้มั่งมีก็ตามกำลังความสามารถของเขา และผู้ยากจนก็ตามกำลังความสามารถของเขา และสตรีที่ยังไม่ได้กำหนดสินสอดถูกหย่าหลังจากได้มีการสมรสแล้ว นางจะต้องได้รับสินสอดอันเหมาะสมตามสภาพ โดยจะไม่ได้รับสิ่งที่อำนาจประโยชน์ใด ๆ อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ตรัสไว้ว่า

« لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتَّعُوهُنَّ عَلَى

الْمَوْسِعِ قَدْرُهُ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدْرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ »

ความว่า : ไม่มีบาปใดๆ แก่พวกเจ้า ถ้าหากพวกเจ้าหย่าหญิง โดยที่พวกเจ้ายังมีได้ และต้องพวกนาง หรือยังมีได้กำหนดมะฮัรใดๆ แก่พวกนาง และจงให้นางได้รับสิ่งที่อำนาจประโยชน์แก่พวกนาง โดยที่หน้าที่ของผู้มั่งมีนั้น คือตามกำลังความสามารถของเขา และหน้าที่ของผู้ยากจนนั้นคือตามกำลังความสามารถของเขา เป็นการให้ประโยชน์โดยชอบธรรม เป็นสิทธิเหนือผู้กระทำทั้งหลาย (อัลบะเกาะเราะฮฺ :

๒๓๖)

เมื่อสามีได้หย่าภรรยาของเขาก่อนที่จะมีการสมรสหรืออยู่หอกับนางและได้กำหนดสินสอดแก่นางไว้เรียบร้อยแล้ว นางจะได้รับครึ่งหนึ่งของสินสอด นอกจากว่านางเองหรืออะลิตีของนางยกมันให้แก่สามี แต่ถ้าหากว่าการหย่าร้างนั้นมีต้นเหตุเกิดจากนางเอง นางก็ไม่มีสิทธิ์ใด ๆ จากสินสอดนั้น ดังที่อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ตรัสไว้ว่า

«وَأِنْ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوَ الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ»

ความว่า : และถ้าหากพวกเจ้าหย่าพวกนาง ก่อนที่พวกเจ้าจะแต่งงานพวกนาง โดยที่พวกเจ้าได้กำหนดมะฮัรแก่นางแล้ว ก็จงให้แก่นางครึ่งหนึ่งของสิ่งที่พวกเจ้ากำหนดไว้ นอกจากว่าพวกนางจะยกให้ หรือผู้ที่ตกลงแต่งงานอยู่ในมือของเขาจะยกให้ และการที่พวกเจ้าจะยกให้นั้นเป็นสิ่งที่ใกล้แก่ความยำเกรงมากกว่า และพวกเจ้าอย่าลืมการทำคุณในระหว่างพวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเห็นในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำการ (อัลบะเกาะเราะฮฺ ๒๓๗)

เมื่อคู่สามีภรรยาแยกกัน อันเนื่องจากการแต่งงานที่โหมะและยังมิได้มีการสมรสนางก็ไม่จำเป็นต้องได้สินสอดและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แต่ถ้าหลังจากได้สมรสนางแล้ว นางจำเป็นต้องได้รับสินสอดที่ได้ตกลงกันแล้ว อันเนื่องจากการมีความสัมพันธ์ทางเพศกัน

การหย่าแบบสุนนะฮฺและการหย่าแบบบิดอะฮฺ

๑. การหย่าแบบสุนนะฮฺ คือ การที่สามีหย่าภรรยาของเขาหนึ่งครั้ง โดยที่เขาได้มีเพศสัมพันธ์แล้ว ขณะที่นางอยู่ในสภาพที่สะอาดจากรอบเดือน และยังไม่ได้มีเพศสัมพันธ์กับนางในรอบเดือนนั้น การหย่าแบบสุนนะฮฺนี้ สามีมีสิทธิ์ที่จะกลับคืนดีกันได้ จนกว่าภรรยาจะพ้นอิดดะฮฺ (ช่วงเวลาแห่งการรอคอย) นั่นก็คือ ๓ กุรอฮ์ ในเมื่อภรรยาพ้นจากอิดดะฮฺแล้วแต่สามียังไม่ได้คืนดี ก็เป็นการหย่าที่สมบูรณ์ นางก็ไม่เป็นที่อนุมัติแก่สามี นอกจากต้องแต่งงานและมีสินสอดใหม่ แต่ถ้าหากสามีกลับมาคืนดีขณะที่นางอยู่ในอิดดะฮฺ นางก็จะเป็นภรรยาเหมือนเดิม

และหากเขาได้หย่านางเป็นครั้งที่สอง เหมือนกับที่ได้หย่าครั้งแรก ถ้ากลับคืนดีขณะที่นางยังอยู่ในอิดดะฮฺ นางก็เป็นภรรยาตามเคย แต่ถ้าพ้นจากอิดดะฮฺแล้วก็เป็นการหย่าที่สมบูรณ์ นางก็ไม่เป็นที่อนุมัติแก่สามีนอกจากต้องแต่งงานและมีสินสอดใหม่

หลังจากนั้นหากเขาได้หย่านางอีกเป็นครั้งที่สาม เหมือนกับการหย่าที่ผ่านๆ มา นางจะพ้นจากสามีทันที และจะไม่เป็นที่อนุมัติแก่สามีอีกต่อไป เว้นแต่นางได้แต่งงานกับชายอื่นอย่างถูกต้อง การหย่ารูปแบบขั้นตอนและขั้นตอนดังกล่าว เป็นการหย่าแบบสุนนะฮฺในแง่ของจำนวนและเวลา

ส่วนหนึ่งในรูปแบบของการหย่าแบบสุนนะฮฺ คือ การที่สามีได้หย่าภรรยาของเขาหนึ่งครั้งหลังจากที่ได้รู้ว่านางกำลังตั้งครรภ์

อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า

«الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ فَإِمْسَاكَ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَانٍ»

ความว่า: การหย่านั้นมีสองครั้ง แล้วให้มีการยับยั้งไว้โดยชอบธรรม หรือไม่ก็ให้ปล่อยไป พร้อมด้วยการทำความดี (อัล-บะเกาะเราะฮะฮ์ - ๒๒๙)

หลังจากนั้น อัลลอฮ์ได้ตรัสอีก ว่า

«فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا مَحِلَّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ»

ความว่า: ถ้าหากเขาได้หย่านางอีก นางก็ไม่มีที่อนุมัติแก่เขา หลังจากนั้น จนกว่าจะแต่งงานกับสามีอื่นจากเขา แล้วหากสามีนั้นหย่านาง ก็ไม่มีบาปใดๆ แก่ทั้งสอง ที่จะคืนดีกันใหม่ หากเขาทั้งสองคิดว่า จะดำรงไว้ซึ่งขอบเขตของอัลลอฮ์ได้ และนั่นแหละ คือขอบเขตของอัลลอฮ์ ซึ่งพระองค์ทรงแจ่มแจ้งมัน อย่างแจ่มแจ้งแก่กลุ่มชนที่รู้จักดี (อัล-บะเกาะเราะฮะฮ์ ๒๓๐)

เมื่อการหย่าได้เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์และได้แยกกันอยู่ ส่งเสริมให้ผู้ที่เคยเป็นสามีอำนวยการสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ภรรยาอันสมควรแก่ฐานะความเป็นอยู่ของสามีและฝ่ายภรรยา เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายแก่ฝ่ายภรรยาและเป็นการปฏิบัติตามสิทธิ์ที่ฝ่ายภรรยาพึงได้รับ ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสไว้ว่า

«وَلِلْمُطَلَّاقَاتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ»

ความว่า : และเป็นสิทธิแก่บรรดาหญิงที่ถูกหย่า (นางจะต้องได้) สิ่งอำนวยความสะดวก (เป็นค่าเลี้ยงดูแก่นาง) โดยคุณธรรมเป็นหน้าที่แก่บรรดาผู้ยำเกรงทั้งหลาย (ต้องจัดการไปตามนั้น) (อัลบะเกาะเราะฮะฮ์ : ๒๔๑)

๒. การหย่าแบบบิตอะฮ์ คือ การหย่าที่ไม่ถูกหลักศาสนบัญญัติ และแบ่งเป็น ๒ ประเภท

๒.๑ บิตอะฮ์ในเรื่องเวลา อย่างเช่น กล่าวคำหย่าขณะที่นางกำลังมีประจำเดือน หรือมีเลือดหลังคลอด หรือในช่วงที่นางสะอาดจากรอบเดือนแต่ได้มีเพศสัมพันธ์กับนางแล้วและยังไม่รู้ว่านางตั้งครรภ์หรือไม่ การหย่ารูปแบบนี้เป็นที่ห้าม () และมีผลบังคับใช้ และผู้ที่กระทำถือว่าเป็นบาปและจำเป็นต้องกลับคืนดีกันถ้าหากการหย่านั้นยังไม่ใช่ครั้งที่สาม

และเมื่อได้กลับคืนดีกับภรรยาที่มีรอบเดือนหรือมีเลือดหลังคลอดก็จงยับยั้งนางไว้จนกว่านางจะสะอาดจากรอบเดือน แล้วก็มีรอบเดือนอีก แล้วก็สะอาดจากรอบเดือนหลังจากนั้นถ้าเขาประสงค์จะหย่าก็หย่านางได้ และผู้ใดที่หย่านางขณะที่นางสะอาดจากรอบเดือนแต่ได้มีเพศสัมพันธ์กับนางแล้วก็ให้ยับยั้งนางไว้จนกว่านางจะมารอบเดือน แล้วก็สะอาดจากรอบเดือน หลังจากนั้นถ้าเขาประสงค์จะหย่าก็หย่านางได้

๑. รายงานจากอิบนิ อุมร์ เราะวะฎียัลลอฮฺ อันศุมา ว่า แท้จริงเขาได้หย่าภรรยาของเขาขณะนางมีประจำเดือน ท่านอุมร์ได้เล่าเรื่องดังกล่าวให้ท่านเราะฮูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลลัยฮิวะสَّلัม ฟัง ท่านเราะฮูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลลัยฮิวะสَّلัม จึงกล่าวว่า

«مره فليراجعها ثم ليطلقها طاهرا أو حاملا»

ความว่า จงใช้ให้เขากลับคืนดีกับนางใหม่ หลังจากนั้นให้หย่านางขณะที่นางสะอาดจากรอบเดือน หรือนางได้ตั้งครรภ์ (รายงานโดย มุสลิม เลขที่ ๑๔๗๑)

๒. รายงานจากอิบนิอุมร์ เราะวะฎียัลลอฮฺ อันศุมา ว่า แท้จริงเขาได้หย่าภรรยาของเขาขณะนางมีประจำเดือน ท่านอุมร์ เราะวะฎียัลลอฮฺ อันศุ ได้ถามท่านเราะฮูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลลัยฮิวะสَّلัม ในเรื่องดังกล่าว ท่านเราะฮูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลลัยฮิวะสَّلัม จึงกล่าวว่า

« مره فليراجعها حتى تطهر ، ثم تحيض حيضة أخرى ، ثم تطهر ثم يطلق بعد أو

يمسك»

ความว่า “จงใช้ให้เขากลับคืนดีกับนางใหม่จนกว่านางจะสะอาดจากรอบเดือน หลังจากนั้นนางมีรอบเดือนใหม่อีกครั้ง แล้วสะอาดจากรอบเดือน หลังจากนั้นให้หย่าหรือยับยั้งนางไว้” รายงานโดยบุคอรี เลขที่ ๕๒๕๑ และมุสลิม เลขที่๑๔๗๑

๒.๒ บิดอะฮฺในเรื่องจำนวน อย่างเช่น การกล่าวคำหย่าสามครั้งด้วยถ้อยคำเดียวหรือการกล่าวคำหย่าสามครั้งด้วยถ้อยคำสามครั้งในสถานการณ์เดียว เช่น กล่าวว่

(أنت طالق ، أنت طالق ، أنت طالق) เธอได้หย่าแล้ว , เธอได้หย่าแล้ว , เธอได้หย่าแล้ว . การหย่า

รูปแบบนี้เป็นที่ต้องห้ามแต่ก็มีผล ผู้ที่กระทำถือว่ามิบาป แต่การหย่าสามโดยใช้ถ้อยคำเดียว หรือใช้ถ้อยคำหย่าหลายครั้งขณะที่นางสะอาดจากรอบเดือนเดียวกัน ถือว่าได้หย่าเพียงครั้งเดียวพร้อมทั้งเป็นบาป

การหย่าที่มีสิทธิ์คืนดีและการหย่าขาด

๑. การหย่าที่มีสิทธิ์คืนดี (الطلاق الرجعي) คือ การที่สามีได้หย่าภรรยาของเขาที่ได้มีเพศสัมพันธ์แล้ว หย่าหนึ่งครั้ง เขายังมีสิทธิ์ที่จะกลับคืนดีกับนางได้ ระหว่างที่นางอยู่ในอิดดะฮฺ (ช่วงระยะเวลาแห่งการรอคอย) ถ้าหากเขาได้คืนดีกับนางหลังจากนั้นแล้วได้หย่าอีกเป็นครั้งที่สอง เขาก็ยังมีสิทธิ์ที่จะกลับคืนดีกับนางอีก ตราบใดที่นางยังอยู่ในอิดดะฮฺ และหญิงที่ถูกหย่าในสองกรณีดังกล่าว ถ้ายังอยู่ในอิดดะฮฺถือว่ายังเป็นภรรยา มีสิทธิ์ได้รับมรดกซึ่งกันและกัน และสามีต้องรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเลี้ยงดู และที่พักอาศัย

หญิงที่ถูกหย่าที่มีสิทธิ์คืนดี กล่าวคือ หญิงที่ถูกหย่า หนึ่งครั้งหรือสองครั้งหลังจากที่ได้มีเพศสัมพันธ์แล้ว หรือได้เข้าหอกับนางแล้ว จำเป็นต้องพักอาศัยและใช้ชีวิตในช่วงอิดดะฮฺที่บ้านของสามี เพื่อว่าสามีอาจจะกลับคืน

ดีกับนางได้ และส่งเสริมให้นางแต่งหน้าแต่งตัวเพื่อดึงดูดให้สามีเปลี่ยนใจกลับมาคืนดีกับนาง และห้ามมิให้สามีไล่นางออกจากบ้านจนกว่านางจะพ้นอิดตะฮุ

๒. การหย่าขาด (الطلاق البائن) คือ การหย่าที่ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาสิ้นสุดลงอย่างสมบูรณ์ ซึ่งมี ๒ ประเภท คือ

๒.๑ การหย่าขาดเล็ก (بائن بينونة صغرى) คือ การหย่าที่ไม่ถึง ๓ ครั้ง เมื่อสามีได้หย่าภรรยาของเขาครั้งที่ได้กล่าวมาแล้วก่อนหน้านั้น หย่า ๑ ครั้ง แล้วอิดตะฮุได้สิ้นสุดลงขณะที่สามียังไม่ได้คืนดีกับนาง การหย่ากรณีนี้เรียกว่า **การหย่าขาดเล็ก (طلاق بائن بينونة صغرى)**

และสิทธิ์ของสามีเหมือนกับชายอื่นทั่วไป เขามีสิทธิ์ที่จะแต่งงานกับนางใหม่ ด้วยสัญญาและสินสอดใหม่ แม้ว่านางยังไม่ได้แต่งกับชายอื่นก็ตาม และเช่นเดียวกัน ถ้าสามีได้หย่านางเป็นครั้งที่ ๒ และสามีไม่ได้กลับคืนดีกับนางในช่วงอิดตะฮุ นางจะได้หย่าขาดจากสามี สามียังมีสิทธิ์ที่จะแต่งงานกับนาง ด้วยสัญญาและสินสอดใหม่ ถึงแม้ว่านางจะยังไม่ได้แต่งกับชายอื่นก็ตาม

๒.๒ การหย่าขาดใหญ่ (طلاق بائن بينونة كبرى) คือ การหย่าที่ครบสามครั้ง เมื่อสามีได้หย่าภรรยาของเขาเป็นครั้งที่ ๓ ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาจะสิ้นสุดลงอย่างสมบูรณ์ และนางจะไม่ใช่ที่อนุมัติแก่สามีจนกว่านางจะได้แต่งงานกับชายอื่น แต่งงานที่ถูกต้องตามหลักการของศาสนา โดยมีความตั้งใจที่ใช้ชีวิตอย่างสามีภรรยาตลอดไป มีการเซาะห่อและมีเพศสัมพันธ์กับสามีใหม่ หลังจากที่ได้พ้นอิดตะฮุ หากสามีคนที่ ๒ ได้หย่านางและนางได้พ้นจากอิดตะฮุ นางจึงจะเป็นที่อนุมัติแก่สามีคนแรกที่จะแต่งกับนาง ด้วยสัญญาแต่งงานและสินสอดใหม่ เหมือนกับชายอื่นทั่วไป

ภรรยาที่ถูกหย่าสามครั้งให้ใช้ชีวิตในช่วงอิดตะฮุที่บ้านของญาติพี่น้องของนาง เนื่องจากนางไม่ใช่ที่อนุมัติสำหรับสามีแล้ว และสามีไม่ต้องรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายเลี้ยงดูและที่พักอาศัย และไม่อนุญาตให้นางออกจากบ้านญาติพี่น้องของนางนอกจากมีความจำเป็น

เมื่อสามีมีความสงสัยในเรื่องการหย่าร้างหรือเงื่อนไขของการหย่าร้าง พื้นฐานของเรื่องนี้คือพันธะสัญญาของการแต่งงานยังคงอยู่จนกว่าจะแน่ชัดว่าพันธะสัญญาของการแต่งงานได้สิ้นสุดลง

เมื่อไรอนุญาตให้สตรีขอหย่าจากสามี

อนุญาตให้สตรีขอหย่าจากสามีต่อหน้าผู้พิพากษา เมื่อนางได้รับความเดือดร้อนไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข ดังเหตุการณ์ต่อไปนี้

๑. เมื่อสามีละเลยเรื่องการใช้จ่ายเลี้ยงดู

๒. เมื่อสามีทำร้ายภรรยาจนไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขได้ อย่างเช่น เหยียดหยามต่อว่านาง หรือตบตีนาง หรือทำร้ายจนนางไม่สามารถทนได้ หรือบังคับให้นางกระทำในสิ่งชั่วช้าหรือการกระทำอื่นๆในทำนองนี้

๓. เมื่อนางได้รับความเดือดร้อนจากการหายตัวของสามีและกลัวพิษณะฮูที่จะเกิดขึ้นกับนาง
๔. เมื่อสามีถูกกักขังเป็นเวลานานและนางได้รับความเดือดร้อนจากการอยู่โดดเดี่ยว
๕. เมื่อนางพบข้อบกพร่องของสามีที่คนทั่วไปปรับไม่ได้ อย่างเช่น เป็นหมัน หรือ ไม่มีความสามารถในการร่วมเพศ หรือ เป็นโรคที่น่าเกลียดอย่างร้ายแรง หรือสิ่งอื่นๆในทำนองนี้

หุก่มต่างๆ เกี่ยวกับการหย่าร้าง

- เป็นที่ต้องห้ามสำหรับสตรีที่จะขอหย่าจากสามี ที่เห็นว่านางอาจได้รับอันตรายจากการอยู่โดดเดี่ยวของนาง
- เมื่อสามีกล่าวแก่ภรรยาของเขาว่า “หากเธอมีรอบเดือนเธอก็ได้หย่า” การหย่าจะมีผลเมื่อแน่ชัดว่าเธอมีรอบเดือน
- ถือเป็นกรหย่าขาด เมื่อการหย่านั้นมีทรัพย์สินเป็นข้อแลกเปลี่ยน หรือหย่าก่อนมีเพศสัมพันธ์ หรือหย่าเป็นครั้งที่ ๓
- เมื่อสามีกล่าวแก่ภรรยาของเขาว่า “ ถ้าหากเธอคลอดบุตรชายเธอได้หย่า ๑ ครั้ง หากเธอได้คลอดบุตรหญิงเธอได้หย่า ๒ ครั้ง ” แล้วนางก็ได้คลอดบุตรชาย หลังจากนั้นคลอดบุตรหญิง การหย่ามีผลกับนาง ๑ ครั้งเมื่อนางได้คลอดบุตรชาย และเป็นการหย่าขาดหลังจากที่นางได้คลอดบุตรหญิงและไม่มีอิดะฮะฮุสำหรับนาง